

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Katedra teorie kultury (kulturologie)

Obecná teorie a dějiny umění a kultury

Tobiáš Petruželka

Teze k disertační práci:

**Chicagská škola – interdisciplinární dědictví moderního výzkumu
velkoměsta**

**Chicago School – The Interdisciplinary Heritage of the Modern Urban
Research**

Vedoucí práce – PhDr. Miloslav Lapka, CSc.

2014

10 tezí k disertační práci

Předkládaná disertace si klade chce představit část celku tzv. chicagské sociologické školy a její výzkumy moderní metropole. Chicagskou školou se během posledního bezmála století zabývala řada vynikajících výzkumníků, přesto se autor práce domnívá, že toto téma stále nabízí množství nedostatečně prozkoumaných otázek. Na začátku doktorandského studia a během psaní disertace si autor nebyl vědom existence obdobné česky psané práce, tedy se pokouší o dílčí příspěvek k zaplnění mezery.

Tato disertační práce není empirická, vysloveně teoretická a není ani v pravém smyslu historiografií. Jedná se o text, v němž hraje hlavní roli shromažďování a organizace výsledků jiných výzkumů. Má tedy cíl spíše v rekonstrukci, případně ve vyhodnocení a interpretaci již objeveného, než ve skutečném objevování. Škola je zde chápána do značné míry jako institucionalizovaný organizační vztah mezi výzkumným programem – v něm je formulována srozumitelná teorie, metody a zadání výzkumných oblastí a úkolů – a mezi praktickým naplňováním takového programu. Tomuto pojetí je podřízena struktura celé práce. Disertace má ukázat, že *CHS* existovala, že měla evidentní a srozumitelný program a že byl úspěšně naplňován. V disertaci je zamýšleno provést výběr reprezentativních chicagských monografií a základních koncepcí a pokusit se o jejich rozbor, včetně diskuse o jejich tehdejší a dnešní relevanci.

1. Chicagskou školu¹ lze vymezit prokazatelným vztahem mezi výzkumným programem a jeho naplňováním.

Pro tuto disertační práci je důležité zodpovědět, za jakých podmínek je možné konkrétní soubor výsledků akademické produkce považovat za školu. Jednou z těchto podmínek je existence jasně formulovaného a zapsaného programu a jeho prokazatelné naplňování dohledatelnými akademickými výstupy. Druhou zásadní otázkou je reprodukce školy, její pokračování. Zde je rozhodující, jakým způsobem se podaří program naplňovat a uskutečňovat odpovídající výzkum, zpravidla prostřednictvím generací žáků. V případě *CHS* je vztah mezi programem a výzkumem velmi zřetelný, protože je umocněn evidentním vztahem zakladatelů, kteří formulovali program a jeho obsahy a měli vysoké akademické pozice, a jejich studentů, kteří program naplňovali v diplomových a disertačních pracích.

¹ Dále jako *CHS*.

Za příznivých podmínek pro vydavatelskou činnost se „škola“ objektivizuje např. v akademické edici a vlastním periodikem, jež autoritativně podporují status katedry či univerzity. To byl případ *CHS: The University of Chicago Press* a jeho *The Sociological Series* a *American Journal of Sociology* se staly hlavními distributory idejí, teorie a výsledků výzkumu. Vydavatelská činnost *CHS* byla také zdrojem kreativity a rozvoje, protože se zde podporovalo publikování a distribuce studentských prací.¹ Zde zastávaná perspektiva považuje tuto materializaci za jednu z hypotetických možností ohraničení *CHS*.

Výzkumy tzv. „škol“ se obvykle zaměřují na následující hlavní oblasti: 1) dějiny organizace (univerzity a katedry): a) organizační struktury – vznik/zánik, reorganizace, instituce; b) pedagogové – pozice, doba působení, vzájemné vztahy animozity či spolupráce, pokračovatelé; c) intelektuální profily a biografie aktérů; d) studijní programy – jejich obsahy, organizace, financování; e) reprodukce – publikační činnost a komunikace vlastního učení a odkazu; 2) teoretické a metodologické problémy – co se zkoumalo, jakým způsobem byla sbírána data, jakým způsobem byla interpretována, jejich kritika a obhajoba; 3) *CHS* a jednotlivé obory, součást dějin a teorie parciálních disciplín či tématických celků – *CHS* a genderová studia, *CHS* a urbánní sociologie, sociální psychologie, sociologie, etnická studia, kriminologie; 4) analýzy konkrétních chicagských monografií. Tato práce se primárně nezabývá body 1 (a, c, d), 2.

CHS je v této práci vyhodnocována a rekonstruována na základě existujících publikací v následujících oblastech: I) artikulované programy školy; II) semiprogramy, tj. obsahy, které se objevují v pozdějších textech představitelů školy jako klíčové výchozí ideje a pojmy; jedná se o texty, které se stanou programovými až systematickým užitím dalších autorů (žáků, pokračovatelů); III) výzkumné realizace těchto původních programů a semiprogramů (zakladatelé i žáci); IV) texty zabývající se shromažďováním a vyhodnocováním výše zmíněných (dobové i současné kritiky, analýzy a interpretace konkrétní „školy“).

2. Chicagská škola byla programově interdisciplinární a proto je třeba ji zkoumat napříč disciplinami.

Tématická a oborová šíře *CHS* přesahuje běžný záběr současných výzkumných zaměření. Pokud se usiluje o kontextualizované pojetí chicagské školy, předpokládá se orientace v sociální psychologii, sociologii (sociologii kultury, sociologii města), kriminologii, kulturní antropologii, sociální geografii, sociální ekologii a filosofii. Protože se taková interdisciplinarita obvykle

¹ Leavy, M. D. (1996). The University of Chicago Press and the Rise of the „Chicago School of Sociology“ 1892–1920. *Publishing Research Quarterly*, Fall, s. 35.

nepraktikuje, většina dějin chicagské školy je oborově nebo tematicky parciální. I předkládaná práce je parciální a selektivní, autor si nicméně vytkl hranice disciplín nevnímat jako rozhodující hledisko. Je patrné, že většina reakcí na *CHS* zůstává uzavřena v jednotlivých oborech, zájmových oblastech a tradicích. Autor začal podobným způsobem, zabýval se těmi texty, které považoval za relevantní ke své původní oblasti zájmu, tj. urbánnímu výzkumu. Ukázalo se ale, že porozumění těmto pramenům se odvíjí od sumy textů, jež stojí mimo běžnou urbánně-sociologickou orientaci, a že tato propojenost je od původního záměru chicagských autorů neoddělitelná a není možné ji zredukovat do hranic jednotlivých oborů. Porozumět a pochopit zde znamená pracovat napříč disciplínami a zaměřit se na kontext, nikoliv na obsahy předvymezené jednotlivými obory.

Katedra sociologie, na níž většinou studovali pozdější představitelé tzv. chicagské školy, byla do roku 1929 společným pracovištěm sociologů a kulturních antropologů, jmenovala se doslova *Department of Social Sciences and Anthropology*. Většina osobností, jimiž se v souvislosti s *CHS* zabýváme, byla v úzkém kontaktu s kulturně antropologickým a interdisciplinárním pohledem na skutečnost města, který je prokazatelný v jejich textech. Chicagská škola používala kulturu jako analytický pojem a zapracovala ho mezi ostatní sociologické nástroje. Nejednalo se pouze o přijetí kategorie kultury jako jednoho z klíčových východisek, ale také o inspiraci kulturně antropologickými metodami a jejich aplikaci: „*Při studiu komunity nebo jakékoliv přirozené oblasti z hlediska její kultury užívá sociologie stejné metody jako kulturní antropologie nebo historie.*“ (...) „*Jestliže je pravda, že musíme odhalit osobní zkušenosti jednotlivce, abychom našli původy a významy kulturních forem, stejně tak platí, že jednání individua můžeme porozumět a vysvětlit je jenom díky posouzení v sociálním a kulturním kontextu, v němž se vyskytlo.*“¹ Z podobných úryvků je možné doložit programové úsilí R. E. Parka učinit z kulturního a sociálního kontextu jednání jednu ze základních os jím iniciovaných výzkumů. Tato obecná tvrzení byla doprovázena důrazem na etnografii, očekávalo se, že výzkumníci budou schopni onen kontext rekonstruovat etnografickým pozorováním.

Již před vstupem Rockefellerových fondů do financování chicagských výzkumů Park uvedl: „Sociální výzkumy jsou nákladné a v současnosti je zde mnoho plýtvání a duplikace. Univerzita tedy stojí před problémem organizace současných informací, jak z nich vytvořit stálý fond informací, na jejichž základě budou moci vznikat a zároveň do něj přispívat všechny budoucí studie. Vytvořit takový fond a dát ho k dispozici budoucím zkoumáním je nejlastnějším úkolem sociologické vědy.“² Takový fundus chicagští sociologové skutečně vytvořili, podařilo se jim

¹ Park, R. E. (1952, orig. 1929). *Sociology, Community and Society. CPP II*, s. 201 a 206.

² Bulmer, M. (1984). *The Chicago School of Sociology*. Chicago: The University of Chicago Press, s. 133.

shromáždit integrovaný interdisciplinární materiál pokrývající celou šíři aspektů tamější socio-kulturní reality. Tímto materiálem jsou tématicky vyprofilované monografie *CHS*, jimiž se v disertaci zabýváme (kapitoly 5–8).

3. Ke čtení *CHS* je třeba překonat extrémny historicistního i prezentistického výkladu.

Pohled na „chicagskou tradici“ můžeme rozdělit do dvou hlavních směrů,¹ které přibližně kopírují dvě perspektivy v dějinách vědy – buď se na učení školy pohlíží našimi soudobými měřítky, kategoriemi a normami, což je pohled označovaný jako „prezentistický“, nebo „se pokoušíme porozumět výsledkům výzkumu v kontextu jejich doby a pohlížíme na produkční aktivity stejně jako na institucionální a jiné aktivity, jež je doprovázejí; usilují o objektivizaci norem souzení, nikoliv o aplikaci dnešních kritérií na práce z minulosti“.

C. Camic považuje za typicky prezentistický postup vyjmutí klasických prací z jejich časoprostorových vazeb a vnesení do současné debaty. Historizující analýza naopak ozřejmuje dobový, intelektuální a biografický kontext a pokouší se dané dílo do něj včlenit a v něm interpretovat.² V této práci je zastoupen prezentismus potud, pokud není možné minulost číst jinak než současně a také pokud se uznává opodstatněnost hledání poučení v již ukončených projektech. Neznamená to ale doslovné hledání řešení současných problémů v textech *CHS*. Přikláníme se k hledání rozdílů a podobností, aby se mohla vést debata o současnosti, jež bude podložena reflexí a diskusí s uplynulým.

Při pátrání po recepci *CHS* v současné i starší literatuře se vyjevil jeden rys – *CHS* sice je v povědomí příslušných oborů a v běžném akademickém diskursu přítomna, ovšem hlubší zakotvení diskuse chybí. Za účelem pevnějšího a hlubšího zakotvení *CHS* jako součásti akademického provozu autor navrhuje několik bodů k „současnému“ (nikoliv prezentistickému) čtení *CHS*: 1) Jevy, jež autoři *CHS* zkoumali, se v mnohém nelišily od našich soudobých problémů (např. problémy spojené s urbanizací a migrací). 2) Výzkumy chicagské školy jsou ve formě široce sdíleného akademického diskursu, a to jako již „bezejmenné“ axiomy a východiska a v omezené míře jako akceptované klasické texty přítomny více, než jsme ochotni připustit. 3) Studované materiály jsou inspirativním zdrojem pro dějiny vědy, ale mohou také posloužit jako historické prameny. 4) Produkce *CHS* je zásadním zdrojem historického a akademického kontextu pro rozumění studiu urbánní problematiky.

¹ Chapoulie, J. M. (2004). Using the History of the Chicago Tradition of Sociology for Empirical Research. *The Annals of the American Academy of Political and Social Sciences*. September, s. 162.

² Camic, C. (1997). *Reclaiming the Sociological Classics*. Oxford: Blackwell, s. 3.

4. *CHS* je relevantní i dnes např. prokazatelným úsilím zachovávat kontext zkoumaných jevů.

Tvrzení, že „sociální fakta jsou lokalizovaná, situovaná v prostoru a čase“,¹ je možné aplikovat na práci představitelů *CHS*, můžeme je považovat za moderní průkopníky zkoumání sociálních faktů v jejich kontextu.² Abbottovo shrnující vymezení těchto hledisek *CHS* je natolik výstižné, že ho uvádíme nezkráceně: „*CHS* se domnívala a domnívá, že sociálnímu životu není možné porozumět bez porozumění uspořádání dílčích sociálních aktérů v dílčích sociálních časech a místech. (...) v *CHS* bylo pocíťováno, že žádný sociální fakt nedává smysl, pokud je oddělován od svého kontextu v sociálním (a často geografickém) prostoru a čase.“³

Kromě kontextuality – zohlednění lokálních a temporálních hledisek událostí – je *CHS* inspirativní zaměřením na sociální a kulturní změnu, resp. na procesy, které ji předcházejí, formují a doprovázejí. Podobně jako u kontextů, nemíní se zde jeden proces, nýbrž klubko či spletenec vzájemně provázaných procesů. Např. urbánní migraci *CHS* sledovala jako proces změny lokalit skupin, jako individuální kariéry, jako dynamiku uvnitř skupiny, jako vztahy mezi různými skupinami.

Abbott hovoří o různé intenzitě kontextuality, což ilustruje na pojmech typických pro *CHS*, postupuje od nejméně k nejvíce kontextuálnímu:⁴ 1) „Natural history“ – temporální vzorec s relativně predikovatelnou trajektorií, sice je ovlivňován časově místními specifiky, ale je vykládán jako celek mající nějakou zobecnitelnou vnitřní logiku, která není nevyhnutelná, ale možná. Prostorovým ekvivalentem je zde pojem „přirozená oblast“ (viz stejnojmenná kapitola). 2) Pojem „kariéra“ používal Thrasher při studiu gangů, také Shaw a McKay v analýzách kriminality. Kariéra gangu byla chápána jako závislá na lokálních kvalitách (zdroje, konkurence, prostředí). Kariérního cyklu využil také Cressey při výzkumu subkultury tanečnic. 3) Nejhlouběji kontextualizované je „interakční pole“. Jako typický příklad Abbott uvádí Zorbaughův slepenec různých „přirozených oblastí“ v Chicagu, Near North Side. Jako by jedna bez druhé nemohla existovat, u všech je představena ekonomická a populační struktura, jak se jejich sociální, ekonomické a geografické hranice mění, jak se pohybují populace, mění se jejich konstelace, to vše jedna oblast vůči druhé. Interakční pole je nástroj, který se jeví i dnes komplexním a použitelným pro studium města, protože zohledňuje měnící se místně a časově specifické kontexty, zabývá se popisem stavu a i explikací stavu vysvětlením procesů. V širším

¹ Abbott, A. (1999). *Department and Discipline – Chicago Sociology at One Hundred*. Chicago: The University of Chicago Press, s. 198.

² Kontext „označuje ty objekty, jež obklopují a tímto definují předmět zájmu“. Ibid., s. 199.

³ Ibid., s. 196–7.

⁴ Ibid., s. 217.

smyslu jsou sociální jevy, tedy i město, interakčními poli. Vzpomeneme-li na jedno z Parkových hlavních témat, metropole je stále se měnící konstelace interakčních polí v přetrvávajícím vyjednávání a hledání dočasné rovnováhy a konsensu. Těžko najít současným problémům velkoměst více padnoucí pohled než tento procesuálně kontextuální.

5. Historický kontext CHS tvoří celek různorodých proto-sociologických a proto-etnografických výzkumů.

CHS předcházely různé typy recepce problémů vyplývajících např. z extenzivní a intenzivní urbanizace a industrializace v Londýně druhé poloviny 19. století. Objevily se tři odlišné styly zacházení s problematikou: 1) reformně-agitační; 2) reportážní („proto-etnografický“); 3) exaktní.¹ Všechny tři budou ve stejnojmenných oddílech přiblíženy jedním klasickým příkladem: 1) A. Mearns;² 2) H. Mayhew;³ 3) C. Booth.⁴ Tyto materiály by měly lépe osvětlit tehdejší reflexi moderní urbánní existence a umožnit vnímání pozdější CHS jako celky výzkumů pokračujících v již existujícím diskursu. Toto ohlédnutí za třemi ranými typy recepce moderní velkoměstské existence má posloužit k rozšíření sice již existujícího, ale podle našeho názoru příliš redukovaného kontextu, v němž se CHS obvykle vykládá. U zrodu CHS stojí ještě jeden silný nevědecký zdroj, jedná se o tzv. *settlementy*. Jedním z nich byl i Hull-House⁵ v Chicagu. Výzkumy tamějších reformátorek je možné označit za jednu z prokreativních ingrediencí vývoje chicagského urbánního výzkumu. Tato konkrétní historická zkušenost aktualizuje potřebu institucí propojujících občanskou společnost a akademické prostředí a výzkum jako součást života celé společnosti. Jennifer Plattová⁶ v této souvislosti poukázala na řadu chicagských organizací, dnes by se nazývaly *NGOs*, jež sbíraly a vyhodnocovaly data k fenoménům zkoumaným sociology – chudoba, prostituce, konzumace alkoholu, kriminalita atp. Hlavní z nich byla *JPA (Juvenile Protective Association)*. Obraz tehdejší intelektuální krajiny chicagské sociologie je podobnější symbiotické vzájemnosti, jakkoliv neprogramatické, než jednolitému kumulativnímu vývoji, se kterým se obvykle setkáme v komprimované tradici zakladatelské

¹ Gordon, M. (1973). The Social Survey Movement and Sociology in the USA. *Social Problems*, Vol. 21, No. 2. Lindner, R. (2004). *Walks on the Wild Side – Eine Geschichte der Stadtforschung*. Frankfurt am Main: Campus Verlag, s. 19–41.

² Mearns, A. (1883). *The Bitter Cry of Outcast London – An Inquiry into the Condition of the Abject Poor*. London: James Clarke and Co.

³ Mayhew, H. (2005). *The London Underworld in the Victorian Period*. New York: Dover Publications.

⁴ Pfautz, H. W. (1967). *On the City: Physical Pattern and Social Structure, Selected Writings of Charles Booth*. Chicago: University of Chicago Press.

⁵ *Residents of Hull-House (1895). Hull-House Maps and Papers – A Presentation of Nationalities and Wages in a Congested District of Chicago with Comments and Essays on Problems Growing out of the Conditions*. New York: Thomas Y. Crowel & Co.

⁶ Platt, J. (1996). *A History of Sociological Research Methods in America*. Cambridge: Cambridge University Press, s. 262.

mytologie. Hull-House otevírá další přímé propojení na evropské výzkumníky a problémy (Londýn 19. století a moderní urbanizace). Diskuse o Hull-House a *CHS*, v níž byly tyto dvě entity v poslední době běžně stavěny proti sobě, se týkaly zejména otázek genderu a dějin vědění. Rekapitulace základních východisek této diskuse je užitečná také k osvětlení jednoho ze současných kritických pohledů na *CHS*.

Hovoří-li se v souvislosti s *CHS* o provázanosti s evropským (sociologickým) myšlením té doby (obvykle německá sociologie, např. G. Simmel a jeho *Die Großstädte und das Geistesleben* a *Exkurs über den Fremden*, Tönniesova koncepce *Gemeinschaft* a *Gesellschaft* aj.), je třeba zmínit v dějinách *CHS* pouze zřídka zkoumaný unikátní cyklus všestranných prací o moderním Berlíně – *Berlin Großstadt-Dokumente* –, pro jehož šíři stěží najdeme obdobu. Počínaje rokem 1904 vyšlo 50 titulů, celkem kolem čtyřiceti autorů a pěti tisíc stran. Tématická šíře pokrývala všemožné aspekty tehdejšího velkoměstského života, zájmy autorů byly ale evidentně zaměřeny na nově vznikající neobvyklé či odchýlné jevy. Tuto problematiku a prokazatelné souvislosti s etablováním *CHS* podrobně prozkoumali D. Jazbinsek a R. Thies.¹ Spolu s nimi si můžeme klást otázku, zda *Berlin Großstadt-Dokumente* byly předlohou nebo „prvními vlašťovkami americké urbánní sociologie“.

6. Základními pilíři programu *CHS* byly *The City* a *Introduction to the Science of Sociology*.

Kromě již zmíněné otázky kontextu byl chicagský pohled na město charakteristický propojením makro- a mikroměřítko, byl zaměřen především na procesy komunikace, předávání a změny. Hlavním cílem tohoto výzkumného pohledu bylo pojmenování urbanity v jejích kulturních a „sociálně-ekologických“ procesech a jejich důsledcích. Různá podrobnost měřítko je patrná z následujícího rozdělení, jež můžeme označit jako tendenci „od společnosti k individu, od regionu k ulici“: 1) Chicagští sociologové byli schopni zasadit město do tzv. metropolitního regionu, na jehož definici se podíleli, tedy do širších komunitních a regionálních, ekonomických souvislostí, v případě migrace do transnacionálních. 2) Takto zakotvené město rozdělili do typizovaných zón (koncentrický model), tyto zóny na další menší oblasti (přirozené oblasti), oba stupně zahrnovaly typizované závěry o životním stylu, kultuře a subkulturách, sociální organizaci a ekonomické produkci populací. 3) Líčení menších oblastí šlo v podrobnosti vzhledu k uliční

¹ Jazbinsek, D. & Thies, R. (1999). *Embleme der Moderne – Berlin und Chicago in Stadtexten der Jahrhundertwende*. Berlin: Wissenschaftszentrum Berlin für Sozialforschung.

scéně či osobní zkušenosti individua a doprovázelo ho detailní vyličení institucí, každodenního života, analýza tisku a zpráv místních organizací, biografie a řada osobních dokumentů obyvatel.

Tato tři základní měřítka nebyla statickou a definitivní konstelací. Dalším významným přínosem *CHS* byla akcentace dynamiky, změny, sledování procesů – jak se měnily pozice, hranice oblastí a skupin a jednotlivců, jak se měnila organizace prostoru fyzického, sociálního i organizace individua, tak se tato vícevrstevná mozaika formovala do různých konfigurací. Vícerozměrnost chicagské mozaiky není pouze záležitostí textury města, měřítka rastru a hloubky vhledu, je i mozaikou metod a způsobů psaní, jež se doplňují. Tehdejší kvantitativní metody a metody etnografické, psychologické či historické fungují běžně vedle sebe, podobně žurnalistický, popisný, esejistický, programatický nebo nezúčastněný a kritický styl nalezneme jako běžnou součást chicagské produkce.

V pravděpodobně nejproslulejším textu *CHS – The City*¹ – Park vymezil město jako svébytnou oblast výzkumu. Výstižným odkazem k *The City*² jako k programu je vyjádření E. C. Hughese, představitele druhé či třetí generace *CHS*: „*Návrhy v The City se staly výzkumným programem Parka samého, jeho studentů a mnoha kolegů v jiných oblastech a v sociologii. (...) Návrhy nebyly vyčerpány ani 35 lety aktivní práce stále rostoucí armády výzkumníků měst a městského života.*“³

Poukázal na skutečnost, že město není pouhým konglomerátem, slepencem fyzických elementů, infrastruktury, lidí, institucí a zvyklostí, ale že se jedná o distinktivní sféru života člověka jako druhu, která má jako celek smysl, pouze pokud jí rozumíme jako sféře urbánní kultury: „město je součástí vitálních procesů lidí, z nichž se skládá; je výtvozem přírody, především lidské přírody“. Touto široce rozkročenou a humanistickou perspektivou nabízel urbánní materii jako předmět výzkumu, který je samozřejmý, nevyhnutelný a nutný pro reflexi moderního civilizovaného a urbanizovaného člověka, ale zároveň také odhaloval svůj skutečný studijní záměr – přistoupit k městu a životu jeho populace podobně jako k přirozenému prostředí přírodních národů. Město vystupuje jako prostředí, kde zvyky a obyčeje mají ve srovnání s jinými kulturními prostředími vlastní specifika, a tak vytvářejí „specifickou kulturní oblast charakteristickou svým kulturním typem“.⁴ Za účelem jeho zkoumání by proto měly být zvoleny odpovídající nástroje. Pro oblast

¹Park, R. E. (1967, orig. 1925). *The City: Suggestions for the Investigation of Human Behavior in the Urban Environment*. In Park, R. E. & Burgess, E. W. & McKenzie, R. D. & Janowitz, M. (Eds.), *The City*. Chicago: University of Chicago Press.

²Park, R. E. & Burgess, E. W. & McKenzie, R. D. & Janowitz, M. (1967, orig. 1925). *The City*. Chicago: University of Chicago Press.

³Hughes, E. C. (1952). Preface. In Hughes, E. C. (Ed.), *Human Communities – The City and Human Ecology*, *The Collected Papers of Robert Ezra Park, Volume II*. Glencoe, IL: The Free Press, s. 7.

⁴Park, R. E. (1967, orig. 1925). *The City*, s. 2.

kultury v té době zaštiťovala odpovídající metodologický rámec antropologie, resp. kulturní antropologie a historie. Rozpracováním těchto programových bodů se zabýval např. L. Wirth v ideálním typu urbanismu a R. Redfield v typologii kulturní změny v *rural-urban kontinuu*.

Moderní urbanizace znamenala pro sociální vědy zásadní výzvu, na kterou Park vědomě reagoval: „V překotných změnách, které vyvstaly s vývojem města a občanského života, nebylo možné, aby se člověk (myšleno jako druh) svému novému prostředí adaptoval ve svém základu i biologicky“.¹ Právě tuto mezeru Parkův program usiloval překlenout voláním po zdokumentování a interpretaci nových kulturních adaptací v rapidně se měnícím městském prostředí.

Parkova vize urbanismu překračovala tehdy obvyklé sbírání fakt o městě a jeho populacích (survey). Když psal o městě jako o „organickém propojení lidí, místa, techniky a administrativy, jako o psychofyzickém mechanismu, jehož prostřednictvím naleznou osobní i politické zájmy společné vyjádření“,² urbanismus se vyjevil jako vlastní historická sféra kultury/civilizace, jako historická kreativní síla, která – jakkoliv pokroková a přínosná – není zcela pod kontrolou civilizovaného člověka.

V *The City* kromě vize urbanismu nalezneme jasně zformulovaný program rozdělený do čtyř základních oblastí a čtrnácti podoblastí s příklady výzkumných témat a otázek. Ve sborníku jsou ale i další fundamentální texty *CHS* – McKenzieův zakládající článek human ecology a Burgessův zonální model. Druhý zmiňovaný se stal obecným rastroem a modelem pro zanášení praktických výzkumů, první zmiňovaný uvedením „nesociálního“ pohledu na urbánní procesy.

*Introduction to the Science of Sociology*³ je druhý zřetelně zamýšlený pilíř programu, ovšem nikoliv výhradně výzkumného. Ve srovnání s *The City* zde není natolik explicitně artikulováno „co a jak zkoumat“, nýbrž dopodrobna je rozpracován velkoryse pojatý studijní program, tedy „co je sociologie a jak ji studovat“. *Introduction to the Science of Sociology* je široce rozkročený a otevřený program, Park a Burgess si kladli za cíl systematické uspořádání předmětu, jež mělo přesáhnout pouhé nashromáždění a okomentování jednotlivých příspěvků. Autoři nesestavili celek zcela nových koncepcí, nýbrž poskytli „čerstvou a novátorskou rekonceptualizaci existujících materiálů“, podle Farise jejich hlavní přínos spočíval ve shromáždění a organizaci materiálu.⁴ Text sice oplývá množstvím definic a koncepcí, „organizuje výzkumné pole“, markantní je ale nepřítomnost systematického pojednání o výzkumných technikách. Tuto mezeru

¹ Park, R. E. (1952, orig. 1929). *The City as a Social Laboratory*. *CPP II*.

² Park, R. E. (1967, orig. 1925). *The City*, s. 2.

³ Park, R. E. & Burgess, E. W. (1921). *Introduction to the Science of Sociology*. Chicago: The University of Chicago Press.

⁴ Faris, R. E. L. (1967). *Chicago Sociology 1920–32*. Chicago: The University of Chicago Press, s. 39.

zací později až příručka Vivien Palmerové,¹ která měla plnit roli fundamentálního pedagogického nástroje k výuce výzkumných metod, jež hlavní představitelé *CHS* považovali za vhodné pro naplňování jejich výzkumného a studijního programu. Toto propojení vyplývá i ze slov autorky: „Napříč výzkumy se vyskytuje snaha propojit komunitní studie se sociologickou teorií. To je odlišuje od starších 'social surveys'. Obrysy této příručky byly původně vztaženy k Parkovu a Burgessovu *Introduction to the Science of Sociology*.“² K těmto programovým publikacím je třeba přičíst významný, Burgessem editovaný sborník *The Urban Community*,³ který měl chicagské premisy začlenit do dobového kontextu americké sociologie. Sborník sestával z příspěvků členů *American Sociological Association* prezentovaných na jejich zasedání v roce 1925 a články chicagských sociologů zde měly centrální pozici.

7. Protiváhou socio-kulturnímu pohledu byla perspektiva *human ecology*, ta v chicagském programu otevřela tehdy ještě neprozkoumanou dimenzi urbanity.

Kromě na kulturu orientovaného výzkumu velkoměsta obsahoval chicagský program i inovativní a originální perspektivu *human ecology*. Jejím iniciátorem byl R. E. Park a jeho kolegové a žáci (E. W. Burgess, R. D. McKenzie, L. Wirth). Pro pochopení *CHS* a jejího programu je třeba zdůraznit Parkovu pozici zkoumání člověka společnosti ze dvou výchozích pohledů. V jedné rovině („ekologické“) se člověka chápeme jako biologického organismu a jako součásti vztahů mezi jinými organismy a prostředím. Druhou sférou je potom člověk jako součást kulturní společnosti: „Lidská společnost, na rozdíl od společenství rostlin a živočichů, je organizována na dvou úrovních, biotické a kulturní. Symbiotická společnost je založena na kompetici a kulturní společnost na komunikaci a konsensu. Ve skutečnosti jsou tyto dvě společnosti odlišnými aspekty jedné společnosti, které (...) jsou v jisté vzájemné závislosti. Kulturní superstruktura spočívá na základech ze symbiotické substruktury“.⁴ Toto pojetí otevírá několik zásadních možností. Připouští zkoumání člověka jako živočišného druhu a hledání mechanismů adaptace, hledání procesů, které nalezneme ve všech kulturních variantách. Taková perspektiva má skutečné makroměřítko, svou obecností je ale v sociálním a urbánním výzkumu spíše výjimkou. Druhý pohled na člověka jako na společenskou a kulturní bytost zakotvenou v komunikovaných významech, procesech vyjednávání a konsensu nezachycuje pouze socio-kulturní dynamiku, ale přechází i k jednotlivci a nabízí naprosté mikroměřítko. Zásadní je zde

¹Palmer, V. (1928). *Field Studies in Sociology – A Student's Manual*. Chicago: The University of Chicago Press.

²Ibid., s. xvii.

³Burgess, E. W. (Ed.) (1926): *The Urban Community – Selected Papers from the Proceedings of the American Sociological Society 1925*. Chicago: The University of Chicago Press.

⁴Park, R. E. (1952, orig. 1936). *Human Ecology*. In: *CPP II*, s. 157.

možnost pohlížet na problémy z obou perspektiv, tedy jako na součást komplexního programu, jakkoliv je dále hierarchicky organizován: „Propojení lidských bytostí jsou rozmanitější a komplikovanější, než naznačuje tato dichotomie symbiotického a kulturního. Zralá lidská společnost má několik řádů – ekologický, ekonomický, politický a morální –, jež mají být zkoumány humánní geografii a ekologií, ekonomii, politologií a kulturní antropologií. Tyto řády jsou pak hierarchicky organizovány do formy pyramidy, v níž je morální řád vrcholem.“¹

Park v sérii článků věnovaných human ecology definoval „biotické a sociální“, ale také základní pojmy jako komunita, dominance, sukcese a symbióza. Skutečnost, že většina z těchto článků nese v názvech jména jednotlivých pojmů, poukazuje na zřejmý záměr vymežit výzkumné pole a vybavit ho základními definicemi. Při čtení Parkových článků je patrné pro programovost typické opakování definic a tezí, které ze sebe navzájem vycházejí a doplňují se. Jedna z typických kritik *CHS* spočívala na údajné ateoretičnosti a dominující deskriptivnosti,² a proto dílčí představení human ecology má upřesnit kontext programu *CHS*, který pokrýval i kulturní i „ekologické“ dimenze lidského společenství. Jako hlavní překážku celistvého porozumění chicagskému programu identifikujeme hranice disciplín, které, pokud se následují rigidně, vedou k selektivnímu čtení „kulturních textů“ antropologicky orientovanými autory a ke čtení „ekologických“ textů kvantitativně orientovanými výzkumníky. Recepce Parkovy integrující polohy se objevuje zřídka.

8. Koncepce tzv. přirozené oblasti byla programový pokus vytvořit nástroj vhodný pro zkoumání městské morfologie a heterogenity společenských a kulturních uspořádání.

Koncepce přirozené oblasti zapadá do rámce představ *CHS* o městě jako o celku skládajícím se z jednotlivých relativně autonomních a integrovaných částí, mezi nimiž probíhají procesy, z nichž se odvozuje cyklus poslopně se proměňujících vztahů uvnitř částí i mezi nimi. Dělení města na části, pojmenování jejich pohybu a přemísťování vychází ze základních premis „human ecology“, které se zakládají na předpokladu, že město má vlastní přirozenou organizaci založenou na přirozených procesech, které v něm – mezi přirozenými oblastmi v jednotlivých zónách – probíhají. Město si pak můžeme představit jako organický celek přirozených oblastí. Kromě napojení na human ecology je pro koncept přirozené oblasti zásadní pojem kulturní oblasti a kulturní změny. Přirozené oblasti jsou také kulturními světy *sui generis*, jež je třeba

¹ Ibid.

² Do jaké míry se jednalo o sdílený narativ či o mýtus sdílený v odborné komunitě, řeší Harvey spolu s diskusí o ostatních chicagských mýtech L. Harvey. Harvey, L. (1987). *Myths of the Chicago School of Sociology*. Aldershot: Avebury, s. 109–110.

zkoumat metodami kulturní antropologie. Hlavním účelem konceptu bylo rozložit nepřehledný celek metropole na nejmenší integrované jednotky a ty podrobit zkoumání prakticky ze všech tehdy používaných perspektiv (human ecology, kulturní antropologie, demografie, ekonomie, historie atd.).

Hlavní definitorický příspěvek ke konstrukci výzkumného konceptu pochází od R. E. Parka (a také od E. W. Burgesse a H. W. Zorbauga), v podstatě konkretizuje své vlastní pojmy komunity a kulturní oblasti: „Komunita má všude tendenci přizpůsobit se jistému vzorci“ (má na mysli pluralitu vzorců) „a tento vzorec se stále uskutečňuje v konstelaci typických městských oblastí, které mohou být geograficky lokalizovány a prostorově definovány.“¹ Město je podle Parka možné přirovnat k mozaice malých, od sebe odlišných a zřetelně typizovatelných komunit. Typizované oblasti označuje jako přirozené oblasti. Každá z takových oblastí má svou funkci v rámci celku města a má vlastní charakteristické milieu. Jejich přirozenost spočívá dle Parka v tom, že nebyly bezpodmínečně a záměrně vytvořeny pro funkci, jakou vykonávají, a mají vlastní přirozenou historii (natural history). Přirozené oblasti jsou dílčím výsledkem růstu populace ve městě, protože „každá změna populace v jakékoliv části města bude nevyhnutelně reflektována a pocíťována v jiné části“.² Spolu s přirozenými skupinami vznikají v procesech segregace. Park vnímá procesy segregace s jejich důsledky (různé typy přirozených oblastí, např. rasová či etnická ghetta) jako nevyhnutelné. Na základě jejich působení se ustavuje struktura a lokalizace populace, institucí a zástavby do předurčených míst. Přirozená oblast byla jako výzkumná perspektiva aplikována v řadě monografií *CHS*, v disertaci se v této souvislosti zabýváme např. klasickými *The Ghetto* a *The Gold Coast and the Slum*.

9. Studium migrace navázané na urbanizaci a výsledné procesy kulturní změny bylo jedním z úhelných kamenů chicagského programu i jeho výzkumných aplikací.

Zaznamenání a interpretace jedinečné zkušenosti interakce na úrovni jednotlivce i skupin bylo jedním z hlavních zdrojů Parkova porozumění interetnickým, interkulturním a „rasovým“ vztahům. Ve výzkumech, které prováděl (a jeho žáci také), přikládal interakci v meziskupinovém kontaktu a jejímu vývoji rozhodující úlohu, zejména pak proměnám vztahů, které zobecnil

¹ Park, R. E. (1952, orig. 1925). *The Urban Community as a Spatial Pattern and Moral Order*. *CPP II*, s. 172.

² *Ibid.*, s. 167.

v idealizovaných stádiích tzv. „rasového cyklu“ (kontakt, kompetice, konfliktu,¹ akomodace a eventuálně asimilace).

Parkův přínos k diskusi o interkulturních vztazích se neomezuje pouze na problém rasového cyklu. Koncept sociálního odstupu² předložil patrně jako analytický nástroj k prověřování rasového cyklu. Náznaky konceptu nacházíme v jeho formulacích východisek výzkumu rasových vztahů v pacifické oblasti,³ kde se zvláště zaměřoval na metody sběru dat. Tato konceptuální stať tvoří základ projektu *Pacific Race Relation Survey*. Ten můžeme považovat za první systematický pokus o prozkoumání dynamiky „mezirasových vztahů“ v USA v souvislosti s imigrací.

Další klasickou koncepcí je tzv. marginální člověk. Jeví se jako pokus promítnout možné působení stádií cyklu na jednotlivce, převést „objektivní“ meziskupinové, interkulturní procesy do sociálně psychologické roviny, vysvětlit je v subjektivním prožívání specifické situace. Shodujeme se s R. Lindnerem, který Parkův koncept považuje za jeho největší přínos kultursociologii. Podle Lindnera koncept zahrnuje široké spektrum fenoménů: sociální a prostorovou mobilitu, emigraci, útěk, vyhnanství, kulturní kontakt a konflikt, sociální a kulturní změnu, konflikt rolí.⁴ Jednou z průlomových studií etnického konfliktu v urbánním prostředí je *The Negro in Chicago*, obsáhlá studie, kterou z větší části sestavil Parkův žák C. S. Johnson v rámci *The Chicago Commission on Race Relations*. Je přínosná při vymezení role, hledání identity a funkce moderních sociálních věd pro porozumění krizovým situacím. Park dlouhodobě varoval, že v soužití chicagských komunit dojde k vystupňování problémů soužití. Varování a řada zřejmých indicií nebyly brány v potaz, pětidenní exploze násilí a ničení v Chicagu v létě 1919 neměla obdoby. Za násilnostmi stál složitý propletenec příčin s řadou vyplývajících tématických okruhů výzkumu (migrace, segregace, vzdělání, konkurence, průmyslové vztahy, sociálně-ekologické soupeření, předsudky, bydlení, média, policie a soudnictví, válka aj.). Chicagská výzkumná komise při vypořádávání se s problémem respektovala komplexnost problémů a potvrdila tak typické znaky Parkem ovlivněných urbánních studiích. Věcnost výstupů komise a různorodost sběru dat (strukturovaná interview, obsahová analýza, dopisové dotazování, pozorování, klasické „survey“ atd.) svým standardem předčily dobově obvyklou úroveň.

¹ V tomto vymezení nenajdeme stadium konfliktu, v jiných se zase neobjevuje počáteční stadium kontaktu. Výchozí Parkovy pozice „rasového cyklu“ byly kromě zmínek roztroušených po jeho esejích formulovány v sevřenější a přehlednější podobě v Introduction to the Science of Sociology.

² Park, R. E. (1950, orig. 1924). The Concept of Social Distance. *CPP I*.

³ Park, R. E. (1950, orig. 1923). A Race Relations Survey – Suggestions for a Study of the Oriental Population of the Pacific Coast. *CPP I*.

⁴ Lindner, R. (1990). Die Entdeckung der Stadtkultur – Soziologie aus der Erfahrung der Reportage. Frankfurt am Main: Suhrkamp, s. 202.

Park a jeho studenti se odvážili k výzkumu problémů, které se tehdy vykládaly především různými koncepcemi „rasy“. Parkova zásluha je (např. vedle Boase), že na její místo dosadil pojem kultury. Jeho přínosem je také, „že legitimizoval studium etnických a rasových menšin jako téma v rámci sociologie a jako součást univerzitního učiva“.¹

10. Aplikace chicagského programu na výzkum urbánních subkultur a kriminality ustavila konceptuální základy těchto výzkumných orientací, jež jsou dodnes aktuální.

Klasická monografie *The Hobo* v roce 1923 otevřela knižní řadu studií *The University of Chicago Sociological Studies*, jež svými prvními tituly uvedla zúčastněné pozorování jako metodu, jakkoliv problematicky a nejasně, na širší sociologickou scénu, ale také legitimizovala systematický výzkum urbánní kultury a komunit s jejich specifickými subkulturami. Výzkumem migrujících dělníků Anderson patřil mezi první, kteří Parkovy prosebné lamentace – „Jděte a sed'te v halách luxusních hotelů a na schodech nocleháren, sed'te v koncertních halách a *Star and Garter Burlesk*. V krátkosti, pánové, jděte si ošoupat zadky vašich kalhot ve skutečném výzkumu.“² – dokázali převést do reality terénního šetření.

Monografie *The Taxi-Dance Hall* P. G. Cresseyho, poprvé vydaná roku 1932,³ v převažujícím pojetí periodizace chicagské školy vyznačuje závěr řady monografií nazývané jako tzv. klasické či zlaté období. Má-li toto označení indikovat pomyslný vrchol chicagských urbánních studií, počínaje *The Hobo*, má to opodstatnění – studie integruje základní východiska, koncepty a metody dřívějších prací. Někteří autoři řadí *The Taxi-Dance Hall* mezi průkopnické počiny urbánní etnografie (urbánní antropologie), jiní ji kladou na počátek sociologie kultury nebo ji uznávají jako základní pro ustavení studia subkultur.

Otázka kriminality byla v *CHS* pojednávána různorodě, při přehlednutí hlavních studií lze vymezit čtyři hlavní tematické oblasti. Ty se v jednotlivých studiích překrývají, většinou jsou v různých intenzitách a konfiguracích přítomné všechny. Studie tedy nelze vymezit pouze jedním z následujících důrazů: 1) Lokalizace kriminality v jednotlivých částech města, výzkum těchto oblastí ('delinquency areas' – jejich kvantitativní, kartografické vymezení); 2) výzkum kriminálního jevu, instituce (gang, 'racket', případové studie); 3) sběr a interpretace biografii zločinců; 4) obecná teorie urbánní kriminality, návrhy její prevence a mechanismů nápravy.

¹Lal, B. B. (1997, orig. 1987). Black and Blue in Chicago – R. E. Parks Perspective on Race Relations in Urban America. *Assessments III*, s. 239.

²Anderson N. (1961, orig. 1923). *The Hobo – Sociology of Homeless Men*. Chicago: University of Chicago Press. Anderson, N. (1998, orig. 1961). On Hobos and Homelessness. Chicago: University of Chicago Press, s. 5.

³Původně byl Cresseyho výzkum diplomovou prací obhájenou 1929 pod názvem *The Closed Dance Hall in Chicago*. Faris, E. L. (1970). *Chicago Sociology 1920-1932*. Chicago: The University of Chicago Press, s. 147.

Tematickým oblastem náležely odpovídající metody – detailní rešerší policejních materiálů a tisku počínaje, přes precizní a extenzivní kartografii, kvantifikaci a statistiku po zúčastněná pozorování a sběr biografii. Také metody a techniky se ve většině případů překrývaly, nicméně v některých případech dominuje jeden typ dat (biografie nebo kombinace kartografie a statistiky). V disertaci je přiblížena práce J. Landesca *Organized Crime in Chicago*, která je součástí *The Illinois Crime Survey* z roku 1929.¹ Landescův příspěvek do tohoto rozsáhlého sborníku výzkumů není souvislou studií jednoho problému, skládá se z jednotlivých 'case-studies', jež jsou tematicky odlišné, ale jako celek poskytují plastický obraz chicagského podsvětí, např. pojmenování jasné a nepřerušené kontinuity organizovaného zločinu (spojení mezi organizováním prostituce, lokální politikou a policií). Landescovy analýzy pohrbů zločinců či způsoby manipulace s lokálními volbami a organizace ilegálních sázek patří přesně do těch „marginálních“ sfér městské společnosti, které bylo dle Parka potřeba zkoumat.

Citovaná literatura

- Abbott, A. (1999). *Department and Discipline – Chicago Sociology at One Hundred*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Anderson N. (1961, orig. 1923). *The Hobo – Sociology of Homeless Men*. Chicago: University of Chicago Press.
- Anderson, N. (1998, orig. 1961). *On Hobos and Homelessness*. Chicago: University of Chicago Press.
- Bulmer, M. (1984). *The Chicago School of Sociology*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Burgess, E. W. (Ed.) (1926): *The Urban Community – Selected Papers from the Proceedings of the American Sociological Society 1925*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Camic, C. (1997). *Reclaiming the Sociological Classics*. Oxford: Blackwell.
- Faris, R. E. L. (1967). *Chicago Sociology 1920–32*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Gordon, M. (1973). *The Social Survey Movement and Sociology in the USA*. *Social Problems*, Vol. 21, No. 2.
- Harvey, L. (1987). *Myths of the Chicago School of Sociology*. Aldershot: Avebury.
- Hughes, E. C. (1952). Preface. In Hughes, E. C. (Ed.), *Human Communities – The City and Human Ecology*, The Collected Papers of Robert Ezra Park, Volume II. Glencoe, IL: The Free Press.
- Chapoulie, J. M. (2004). *Using the History of the Chicago Tradition of Sociology for Empirical Research*. *The Annals of the American Academy of Political and Social Sciences*, September.
- Jazbinsek, D. & Thies, R. (1999). *Embleme der Moderne – Berlin und Chicago in Stadttexen der Jahrhundertwende*. Berlin: Wissenschaftszentrum Berlin für Sozialforschung.
- Lal, B. B. (1997, orig. 1987). *Black and Blue in Chicago – R. E. Parks Perspective on Race Relations in Urban America. Assessments III*.

¹¹ Landesco, J. (1968, orig. 1929). *Organized Crime in Chicago – Part III of The Illinois Crime Survey 1929*. Chicago: The University of Chicago Press.

- Landesco, J. (1968, orig. 1929). *Organized Crime in Chicago – Part III of The Illinois Crime Survey 1929*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Leavy, M. D. (1996). *The University of Chicago Press and the Rise of the „Chicago School of Sociology“ 1892–1920*. Publishing Research Quarterly, Fall.
- Lindner, R. (1990). *Die Entdeckung der Stadtkultur – Soziologie aus der Erfahrung der Reportage*. Frankfurt am Main: Suhrkamp.
- Lindner, R. (2004). *Walks on the Wild Side – Eine Geschichte der Stadtforschung*. Frankfurt am Main: Campus Verlag.
- Mearns, A. (1883). *The Bitter Cry of Outcast London – An Inquiry into the Condition of the Abject Poor*. London: James Clarke and Co.
- Mayhew, H. (2005). *The London Underworld in the Victorian Period*. New York: Dover Publications.
- Palmer, V. (1928). *Field Studies in Sociology – A Student's Manual*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Park, R. E. (1950, orig. 1923). *A Race Relations Survey – Suggestions for a Study of the Oriental Population of the Pacific Coast*. *CPP I*.
- Park, R. E. (1950, orig. 1924). *The Concept of Social Distance*. *CPP I*.
- Park, R. E. (1952, orig. 1925). *The Urban Community as a Spatial Pattern and Moral Order*. *CPP II*.
- Park, R. E. (1952, orig. 1929). *Sociology, Community and Society*. *CPP II*.
- Park, R. E. (1952, orig. 1929). *The City as a Social Laboratory*. *CPP II*.
- Park, R. E. (1952, orig. 1936). *Human Ecology*. *CPP II*.
- Park, R. E. (1967, orig. 1925). *The City: Suggestions for the Investigation of Human Behavior in the Urban Environment*. In Park, R. E. & Burgess, E. W. & McKenzie, R. D. & Janowitz, M. (Eds.), *The City*. Chicago: University of Chicago Press.
- Park, R. E. & Burgess, E. W. (1921). *Introduction to the Science of Sociology*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Park, R. E. & Burgess, E. W. & McKenzie, R. D. & Janowitz, M. (1967, orig. 1925). *The City*. Chicago: University of Chicago Press.
- Pfautz, H. W. (1967). *On the City: Physical Pattern and Social Structure, Selected Writings of Charles Booth*. Chicago: University of Chicago Press.
- Platt, J. (1996). *A History of Sociological Research Methods in America*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Residents of Hull-House (1895). *Hull-House Maps and Papers – A Presentation of Nationalities and Wages in a Congested District of Chicago with Comments and Essays on Problems Growing out of the Conditions*. New York: Thomas Y. Crowel & Co.